

אראנו נפלאות

שיחת כ"ח ניסן תנש"א

- 1 א. דובר כמ"פ במשך השנה ע"ד הר"ת דהשנה כפי שנקבע ונקרא בפני בני: הי' תהא שנת נפלאות אראנו,
 2 או הי' תהא שנת אראנו נפלאות [כלשון הכתוב "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות"], ושניהם גם יחד.
 3 וההסברה בזה: "נפלאות" (כשלעצמם) – יכולים להיות גם באופן שאינם נראים בגלוי, כמארז"ל שישנם נסים
 4 ש"אפילו בעל הנס .. אינו מכיר בניסו", ועד"ז בנוגע ל"נפלאות" שלמעלה מ"נסים". ואדרבה: יתכן שלא יראו
 5 ה"נפלאות" מצד גודל מעלתם (למעלה מהנסים) – כמ"ש "לעושה נפלאות גדולות לבדו", שלהיותם "נפלאות
 6 גדולות", לכן, "הוא לבדו יודע שהוא נס, אבל בעל הנס אינו מכיר בניסו".
 7 וההוספה ד"אראנו" – שהנפלאות נראים בגלוי בראי' מוחשית לעיני בשר ("אראנו" כפשוטו), כיון שהקב"ה
 8 מראה ה"נפלאות" ("אראנו"), כלומר, ראיית הנפלאות היא (לא בגלל שאינם "נפלאות גדולות" ח"ו, אלא)
 9 בגלל ההשתדלות וההתעסקות דהקב"ה בכבודו ובעצמו שבכחו וביכלתו להראות גם "נפלאות גדולות" ש"הוא
 10 לבדו יודע שהוא נס". – בהמשך השיחה מבאר את מעלת "אראנו נפלאות" (שבלשון הכתוב) על "נפלאות אראנו" (שבכתיבת שטרות) ואת
 11 חיבור ב' המעלות יחד –
 12 . . ולכן לראש ובעיקר – התגלות הנפלאות שאודותם מדובר בכתוב – "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו
 13 נפלאות, התגלות הנפלאות – בהע' 12 שם: "נפלאות" – גם בערך להנסיים ונפלאות דיצי"מ¹ – דגאולה האמיתית והשלימה ע"י
 14 משיח צדקנו.

בהמשך ישר לדברים אלו, אומר הרבי (בסוף השיחה) את הדברים הידועים "שמבלי הבט על כל העניינים עדיין לא פעלו כו".
 והשאלה היא, מה הן גדרן של ה"נפלאות הגדולות" (עם הוספת ההדגשה ש"אראנו נפלאות") שעליהן מדבר הרבי.

א

הגדרות העניינים של טבע ונס ונפלאות גדולות

א. הגדרת הענין של טבע

(1) מאמרים מלוקט ח"ה ע' ק"ה מתשובת הח"צ סי' י"ח (הובא בסה"ש תשמ"ט שלהלן הע' 42):

- 15 שם טבע הוא שם חדש שחידשו חכמים האחרונים, דכיון שהכל (גם הטבע) הוא מאתו ית', הרי גם הטבע הוא
 16 נס, אלא שנסיים אלו הם תמיד, נסים רצופים².

¹ ובשיחת ש"פ שמיני אות ט' (שלהלן), סה"ש ע' 487 אות י"ג, ז"ל: ומעין נסים ונפלאות אלו כבר התחילו לראות עתה בשנת אראנו נפלאות (אף שאנו עדיין בגלות).

ולהעיר שיעקר שלימות הנסים הוא דוקא באה"ק (עיי' לקו"ש חל"ו ע' 167 ואילך בענין אין אומרים הלל על נסים שבחול"ל) שמתחיל עם העתקת 770 כו'.

² להעיר מלקו"ש חכ"ו ע' 16 (וכ"ה בלקו"ש חל"ו ע' 168 ועיי"ש הע' 18) מאוה"ת לתהילים שמפרש שזהו"ע ד"נסך שבכל יום עמנו" ואינו מחלק בין זה לנפלאות גדולות. אך עיי' להלן ממאמרים מלוקטים ח"ד שמביא מאוה"ת לתהילים שמחלק ביניהם.

ענין זה מובא כאן, כדי להדגיש שלא ע"ז מדובר בעניינו.

(2) סה"ש תשמ"ט ע' 374 הע' 43 (מהמבואר בחסידות בכ"מ):

1 מבואר בכ"מ שהנהגה ניסת והנהגה טבעית יש לכל א' מהם שרש מיוחד באלקות: טבע הוא מכח הגבול
2 שבא"ס (ממכ"ע), ונס – מכח הבלתי בע"ג (סוכ"ע).

(3) סה"ש (בפנים ובהע') שם:

3 זה שנס וטבע הם ב' הנהגות נפרדות – הוא רק מצד הבריאה וגדרי הבריאה (סדר השתלשלות), אבל מצד
4 הקב"ה – שברא ב' אופני ההנהגה, אין חילוק בין טבע לנס³.

ב. הגדרת הענין של נס (ונפלאות)

לקו"ש חט"ו ע' 368 הע' 16:

5 "נפלאות" – שהוא מופרש ומובדל גם מנסים, ע"ד משנ"ת בפ"י "כימי צאתך מאמ"צ אראנו נפלאות" שגם
6 בערך נסים דיצי"מ הם נפלאות . . .

7 דנסים סתם יש להם אחיזה בטבע, כמו נצחון המלחמה באופן ד"מסרת גבורים ביד חלשים", שהי' ע"י מלחמה
8 **טבעית** [בשוה"ג שם: ובערך ל"נפלאות" – נק' זה נס המלוכש בטבע. ולהעיר מהאופנים במלחמה: א) מלחמת מדין" החלצו גו' אנשים לצבא גו' וביחד
9 עם זה "ולא נפקד ממנו איש", היינו מלחמה אבל נצחון שלא ע"פ טבע כלל (משא"כ בהמלחמות דחנוכה שנהרגו כו"כ מבנ"י); ב) כיבוש יריחו ע"י
10 יהושע, שלאחרי נפילת החומה באופן נסי שאינו מלוכש בטבע כלל – "ויצל העם גו' ויחרימו גו' לפי חרב"⁴; ו"נפלאות" הם נסים שהם
11 היפך הטבע לגמרי מבלי שום אחיזה בטבע⁵.

ועי"ש הע' 26 שנהנס דפך השמן (הדלקת הנר ח' ימים) הוא בגדר של נפלאות שאין להם אחיזה בטבע.

ג. גדר הענין דנפלאות גדולות – שהנס מוסתר בטבע

מהמבואר בדברי רבינו נשיאינו: ד"ה כימי צאתך תשל"ח ג', מאמרים מלוקט ח"ה ע' ש"ו.

12 בנסים יש (בכללות) שני סוגים. נסים שלמעלה מהטבע [כהנסים שהיו ביציאת מצרים, הפיכת מים לדם וכו']
13 ועד להנס דקריעת ים סוף שנהפך ים ליבשה], ונסים המלוכשים בדרכי הטבע.

14 ובהם עצמם שלשה אופנים (בכללות). שלבושי הטבע הם באופן שניכר שהם רק לבוש שהנס שמתלבש בהם,
15 כנסים דחנוכה ופורים, דעם היות מלוכשים בדרכי הטבע מ"מ ניכר בגילוי הנס שבהם. למטה מזה – שלבושי
16 הטבע מעלימים על הנס שמלוכש בהם, אבל מ"מ ניכר שאירע דבר בלתי רגיל, כמו ארבעה שצריכים להודות.
17 למטה מזה – שלבושי הטבע מעלימים ומסתירים לגמרי על הנס, עד שאין ניכר כלל שאירע דבר בלתי רגיל,
18 כמ"ש לעושה נפלאות גדולות לבד ואמרו חז"ל אפילו בעל הנס אינו מכיר בנסו.

תוספת ביאור – מאמרים מלוקט ח"ד ע' רכ"ז הע' 22 (ועי' שיחת יום שמח"ת תשד"מ, התוועדויות ע' 295 ואילך):

19 גם כשלבושי הטבע הם באופן שאין בעל הנס מכיר בנסו, כיון דענין הנסים (גם באופן זה) הוא שנעשה בעולם
20 ענין שלא ע"פ סדר חוקי הטבע – הרי ההסתר הוא רק שאין בני אדם מכירים את הנס. אבל בנוגע להעולם,
21 ע"י הנס (שינוי בעולם, שלא ע"פ סדר חוקי הטבע) נמשך בעולם הגילוי דאוא"ס הבל"ג⁶.

³ ועי"ש שמתרץ עפ"ז תורת הבעש"ט (הובא שם לעיל ע' 372 מכתר ש"ט) ש"ענין הנס הוא שנתחדש הדבר בפעם הראשון על הטבע נק' נס ואח"כ נעשה זה טבע ג"כ".

⁴ ולהעיר מ"ש שם (וכ"ה בכ"מ) שנצחון המלחמה של חנוכה הי' נס גדול יותר מפורים שלא כשיטת האחרונים שמביא שם.

⁵ וממשיך: "ובנס דפך השמן – אולי י"ל דתלוי בשני הפירושים באופנו: א) נתוסף כמות השמן; ב) נשתנה איכות השמן ודלק לאט לאט", והכוונה לכאורה לב' אופנים בגדר ד"נפלאות שאין להן אחיזה בטבע" גופא, כי הרי להלן הע' 26 כותב סתם שנס דפך השמן (הדלקות הנרות ח' ימים) הוא מגדר "נפלאות שאין להן אחיזה בטבע".

⁶ ועי"ש בשוה"ג, וז"ל:

ד. חידוש הרבי – שהנס גדול יותר

חידושו של הרבי (על דברי רבינו נשיאינו): שם ע' ש"ז, אות ד':

1 כיון שלעת"ל יהיו כל הענינים בתכלית השלימות, צריך לומר, דמ"ש אראנו נפלאות הוא לא רק בנוגע להנסים
2 המלובשים בטבע (שלע"ל יהי' נראה בגילוי הנס שבהם), אלא גם בנוגע להנסים שאים מלובשים בטבע,
3 וכמובן מזה שאומר שהנפלאות שיהיו בגאולה העתידה יהיו כימי צאתך מארץ מצרים, דהנסים שהיו ביציאת
4 מצרים היו למעלה מהטבע. . ומזו מובן, דמ"ש אראנו נפלאות ואיתא במדרש שהנפלאות שיהיו בגאולה
5 העתידה יהיו גדולות יותר מהנפלאות שהיו ביציאת מצרים – הכוונה בזה היא, שהפלא (למעלה מהטבע)
6 בהנסים שיהיו בגאולה העתידה הוא לפלא גם בערך הפלא דהנסים שהיו ביציאת מצרים.

ב

חידוש הרבי – נס שלמעלה מטבע בטבע

א. סדר הרגיל בנס שלמעלה מהטבע – שהטבע מתבטל

ספר המאמרים תרע"ח ע' פ"ט (ועי' לקו"ש ח"ז ע' 154 הע' 55):

7 בהנס מתבטל הטבע מפני שהגילוי הוא מאוא"ס שלמעלה מהעולמות שאין העולם יכול לקבל, ע"כ מתבטל
8 הטבע בזה, אך מה שמתבטל הוא רק באותו הדבר שבו הוא הנס, אבל כללות העולם הוא בקיומו, א"כ ה"ז
9 שבעולם מאיר גילוי אוא"ס שלמעלה מהעולם.

ב. שיתוף הפעולה של הטבע בנס דשבת הגדול

להעיר, הגדרת הנס דשבת הגדול כענין שהי' בין המצריים עצמם (כדלהלן), הוא שיטתו של אדה"ז בשו"ע.

1 לקו"ש חכ"ז ע' 46 בביאור ענין הנס דלמכה מצרים בבכוריהם.

10 זה שבכורי מצרים האמינו בדברי בני"י "שיהרוג (ה') בכורי מצרים", זה לא פלא – הם רק עכשיו ראו איך
11 שנתקיימו ט' מכות הקודמות [אדרבה זה הי' פלא מדוע פרעה לא שמע אליהם. .]. וממילא כיון ש"לא רצו"
12 הרי גם זה ש"עשו הבכורות עמהם מלחמה והרגו הרבה מהם" הייתה תוצאה טבעית – היות שחיייהם היו
13 בסכנה, לכן עשו מלחמה עם המצריים.

14 (ובהע' 28 שם): ואינו אפילו כהנס דפורים, דאף שגם שם הי' הנס מלובש בטבע, מ"מ, הרי שם "נראה בחוש
15 שכל הסיבות היו רק למעלה מהטבע", משא"כ בנוד"ד שלכאורה לא הי' ניכר שום ענין שלמעלה מהטבע.

2 לקו"ש ח"ב ע' 35:

16 אמנם גודל הנס ד"שבת הגדול" הי' בזה שהריגתם היתה ע"י בכורי מצרים, וכהדגשת הכתוב "למכה מצרים
17 בבכוריהם". וענין זה אשר בעת גלות מצרים, ופרעה בתקפו עד כ"כ – שאפילו משה רבינו ובעת היותו בחרי
18 אף עליו חלק לו כבוד מלכות ופרעה ומצרים מאנו (בכל תוקף) לשלות את ישראל – בו בזמן בקשו בכורי
19 מצרים (התוקף דמצרים) "שישלחו את ישראל", ודרישתם היתה מאבותיהם ומפרעה ובתקיפות כזו עד ש"עשו
20 עמהם מלחמה והרגו הרבה מהם" – הוא נס גדול שלא הי' כמוהו בשארי נסים.

ראה אוה"ת לתהילים שם (ע' קנ"ה), שהטבע שהוא מנהגו של עלם נמשך משם אלקים, והנסים המלובשים בטבע, גם הנסים שאין בעל הנס מכיר בהם, נמשכים משם שד"י.

1 הצלת ישראל מידי שונאיהם בנס דקי"ס, פורים וכו', היתה באופן אשר שונאי ישראל נטבעו בים סוף, נהרגו,
2 או ששלטו היהודים בהם, משא"כ הנס ד"למכה מצרים בכוריהם" הי' באופן שבכורי מצרים עצמם ובהיותם
3 בתקפם (ובתוקף דקליפת מצרים) נלחמו "שישלחו את ישראל" – (דוגמת) "אתהפכא חשוכה לנהורא".

לקו"ש חל"ז ע' 10:

4 לשון אדה"ז "בשבת הגדול היתה התחלת הגאולה והנסים". ולכאורה צריך ביאור – למה נק' המאורעות
5 דשבת הגדול "התחלת הגאולה והנסים"? והרי לכאורה אין כאן אלא עוד נס בשייכות ליציאת מצרים, והרי
6 כבר היו לפני"ז כל המכות שהביא הקב"ה על המצרים, וכן התחלת הגאולה היא לכאורה מראש השנה שאז
7 "בטלה עבודה מאבותינו במצרים".

8 ויש לומר, שכוונת אדה"ז שהנס דשבת הגדול נחשב כהתחלת היציאה בפועל ממצרים. כלומר, גודל הנס
9 דשבת הגדול אינו (רק) בזה שנהרגו הרבה מצרים ("למכר מצרים בכוריהם"), אלא בעיקר בכך שבכורי
10 מצרים דרשו ותבעו "שישלחו את ישראל", עד שבגלל זה "עשות הבכורות עמהם מלחמה", ומפני זה נחשב
11 זה התחלה של יציאה ממצרים.⁷

שם ע' 13 (ועי' ע"ז בסה"ש תשמ"ח ע' 361, ועוד):

12 ויש לומר, שיש בנס זה דשבת הגדול "מעלה" אפילו לגבי הנס דיצי"מ:
13 יצי"מ היתה (א) לאחרי שנתבטל התוקף דמצרים במכת בכורות, (ב) עי"ז שהקב"ה הוציאנו וגאלנו ממצרים;
14 ואילו הנס דשבת הגדול הי' (א) כאשר בני"י היו עדיין בגלות מצרים, (ב) באופן שבכורי מצרים דרשו בתוקף
15 (עד כדי לעשות מלחמה) "שישלחו את ישראל", שבני ישראל צריכים להיות בני תורין, שדבר זה הוא חידוש
16 גדול יותר מסתם הנהגה נסית של הקב"ה, שהרי זה שהטבע עצמו "דורש" שיהי' ענין שלמעלה מן הטבע.

ג. שיתוף פעולת הטבע בנסים של י"ט כסליו וי"ב תמוז

(1 מאמרים מלוקט ח"ג ע' רי"ב אות ד⁸):

17 ידוע דבנסים יש (בכללות) שני סוגים. נסים שלמעלה מהטבע [כהנסים שהיו ביצי"מ, הפיכת מים לדם וכו']
18 ועד להנס דקי"ס שנהפך ים ליבשה], ונסים המלוכשים בדרכי הטבע. ובהם גופא ישנם שני אופנים. שלבושי
19 הטבע הם באופן שניכר בהם רק לבוש להנס שמתלבש בהם, כהנסים דחנוכה ופורים (ועד"ז הנסים של
20 הגאולה די"ט כסלו ודי"ב תמוז), דעם היותם מלוכשים בדרכי הטבע, מ"מ הי' ניכר בגילוי (ועד שראו כל
21 אפסי ארץ) הנס שבהם. ושלבושי הטבע מעלימים ומסתירים על הנס שמלוכש בהם. ועד שלפעמים הם
22 מעלימים ומסתירים לגמרי, שאין ניכר כלל שהוא נס, אין בעל הנס מכיר בנסו.

(2 י"ט כסליו – לקו"ש חט"ו ע' 285⁹):

23 בסדר הנהגה שהקב"ה מנהיג העולם יש ב' אופנים: (א) הנהגה עפ"י טבע משם אלקים; (ב) השגח"פ בגלוי,
24 הנהגה משם הוי'.

⁷ להעיר מסה"ש תשנ"א ע' 277 ובהע' 73 שם מסה"מ עזר"ת (בענין בא אל פרעה), וז"ל:

"שבירתן זוהי תקנתן". וי"ל שבזה גופא ב' אופנים: (א) שבירת וביטול הקליפה לאחרי שנשלם בירור ניצוצות הקדושה שיכולים להעלותם לקדושה – סדר העבודה ע"ד הרגיל; (ב) שבירת וביטול הקליפה לפני (גמר) בירור ניצוצות הקדושה – שלזה צריך כוח מיוחד, "להאבדים בעודם בשלימותם שלא נתבררו עדיין אין זה... רק ביכולת ה'. כל יכול להאביד את הרשעים לגמרי גם בעודה בשלימותם... וניתן כח למשה לשוברו בעודו בתקפו ובשלימותו... לרדותו במכות גם כשלא נתברר וליקח ממנו את הטוב" (ראה סה"מ עזר"ת ע' קל"ג).

אבל זה לכאורה רק ביטול הקליפה ולא ענין הסייע מהקליפה.

⁸ ועד"ז הוא בלקו"ש חט"ו ע' 368 ולקו"ש ח"ח ע' 237.

⁹ בבא להלן עי' גם לקו"ש שם ע' 368 הע' 16.

1 בהנהגה של שם הוי' גופא יש אופנים שונים : א) אופן של, כביכול, "קטנות" – שענין ההשגח"פ נרגש בהנהגה
2 בדרכי הטבע; ב) אופן של "גדלות" ("הגדיל") – כשמתגלה ונרגש בהנהגה שלמעלה מטבע, אבל לא באין
3 ערוך מהנהגת הטבע; ג) הנהגה באופן של "הפליא" שמוכדל מהנהגה הטבע.

4 שלשה אופנים אלו משום הוי' הם ג' סוגים בנסים:

5 א) נסים מלובשים בדרכי הטבע, עד שלא ניכר שהוא נס (כמו הנס של פורים), אופן כביכול של קטנות כנ"ל.

6 ב) נסים גלויים, אבל יש להם שייכות ואחיזה בטבע;

7 וי"ל שעד"ז הוא כיבוש יריחו ע"י יהושע, שלאחרי הנס של נפילת החומה, נס שלא מלובש בדרכי הטבע, הרי
8 ויעל העם גו' ויחרמו גו' לפי חרב – אחיזה בטבע.

9 ובפרטיות יותר – מלחמת מדין: החלצו מאתכם אנשים לצבא גו' ויצבאו גו' ויחד עם זה "ולא נפקד ממנו
10 איש", מלחמה שאינה טבעי.

11 [ע"ד הסיפור הידוע, שפעם בא חולה לאדה"ז שכל הרופאים לא מצאו לו רפואה, ואמר אדה"ז שיאכל חצי
12 מצה שמורה עם מים – ונתרפא, שהרפואה היתה ענין שלמעלה מטבע, אבל באופן שיש לה אחיזה בטבע].

13 ג) נסים שאין להם אפילו אחיזה בטבע, ע"ד נצחון הנסי באופן שאמר חזקי': "אני ישן על מטתי וינצח. (ובהע'
14 שם מביא מד"ה ובבואה תרנ"ד שצריך לבטוח כו' ולא יתפלל ולא יעשה שום דבר כו').

15 וזהו דיוק הלשון "הפליא והגדיל לעשות בארץ":

16 גילוי אור החסידות של י"ט כסליו לא רק הארה של הוי' (סתם – באופן כביכול של "קטנות", בדרכי הטבע),
17 ולא רק הענין של "הגדיל" שיש לו שייכות לטבע, אלא באופן של "הפליא ה'" שלמעלה לגמרי מטבע¹⁰.

18 לאידך גיסא, אדה"ז מסיים "לעשות בארץ" – כי הכוונה ותכלית של תורת החסידות הוא להמשיך הענין של
19 "הפליא הוי'" – אור האלקי שאין לו שייכות לטבע – בארץ גופא.

ומוסיף לבאר בהע' 48 שם:

20 שזהו מה שאדה"ז ממשיך במכתבו: . . נתגדל ונתקדש ברבים ובפרט בעיני כל השרים והעמים . . וענו ואמרנו
21 על זאת כי אם מאת ה' היתה זאת היא נפלאות בעינינו כו'" – היינו, שגם אוה"ע הכירו הענין ד"הפליא ה' כו'".
22 – וכ"ה להלן מד"ה חזאת חזקת י" –

23 ולהעיר ג"כ מהידוע שאדה"ז לא רצה "להמתיק הדינים בהעברת יד המצח ועל הפנים" כ"א ע"י השתדלות
24 בטבע דוקא – היינו, דזה שגם אוה"ע יכירו הענין ד"הפליא כו'" הוא (לא ע"י ביטול מציאותם, כ"א) ע"י
25 התלבשות וכו'.

3) ג' וי"ב תמוז – שיחת ש"פ קרח תנש"א אות ז':

26 ביחד עם זה שהנס דג' תמוז הי' נס שלמעלה מהטבע, היתה לו השפעה בהטבע גופא, שהוא "הסכים" להנס
27 [ובפרט שמלכתחילה הי' זה נס המלובש בטבע¹² . .]. כידוע שאותם אנשים שאסרו את בעל המאסר והגאולה,
28 הם גופא (בעודם בתקפם) נאלצו לשחררו, עד שהיו צריכים לסייע בשחרור והגאולה.

¹⁰ בלקו"ש חט"ו ע' 368, ז"ל: "נפלאות הם ענינים שמעוררים את "פלא" אצל הרואה, אבל הם לא נסים ברורים . . וכמו שאדה"ז כותב בנוגע ל"ט כסלו
"הפליא כו' לעשות בארץ".

¹¹ עי' לקו"ש חכ"ה ע' 198 אות ז'.

¹² המשך הדברים בפנים השיחה:

ובמיוחד בערך להנס ד"פרח מטה אהרן" ו"שמש בגבעון דום",

ולהעיר מלקו"ש חכ"ח עם 264 אות' ח.

לקו"ש ח"ח, קרח ב' אות ט, ע' 121:

1 ג' תמוז תרפ"ז, עם היותו נס גלוי שלמעלה מהטבע, הייתה לו השפעה בטבע עצמו, שאף הוא "הסכים" לנס
2 . . אותם אנשים שאסרו את הרבי, הם עצמם בעודם במלוא כוחם נאלצו לשחררו . . גם בעת השחרור הם עדיין
3 היו בתוקפם, ומפני עוצמתם במשרתם הם יכלו לצוות על שחרורו¹³.

ש"פ קרח תשמ"ה, לקו"ש חכ"ה ע' 14265:

4 תוכן גאולה כ"ק מו"ח אדמו"ר: הגאולה היתה באופן שלמעלה מהטבע, ולא עוד אלא שהיתה באופן ד"הפה
5 שאסר הוא הפה שהתיר", היינו, שאותם האנשים שאסרוהו, הם עצמם הוכרחו להסכים לשחרור וגאולה,
6 ויתירה מזו – שהוכרחו לסייע בענין השחרור והגאולה.

לקו"ש חכ"ג ע' 165:

7 הוא גילה במאסר גופא ה"אין עוד מלבדו", וזה פעל עליהם שהם עצמם היו מוכרחים לשחרר הרבי¹⁵.

(4) ד"ה וידבר גו' זאת חוקת תשכ"ט אות י"ג, מאמרים מלוקט ח"ה ע' שכ"ה.

8 ויש לומר, דזהו שהגאולה (די"ט כסלו ודי"ב תמוז) היתה נס גלוי שלמעלה מהטבע, ואעפ"כ הי' הנס מלובש
9 בטבע, והגם שהנס נתלבש בטבע, הי' זה באופן שהטבע לא העלים והסתיר על הנס, ועד שראו כל אפסי ארץ
10 שזהו נס גלוי, כי שורש הטבע הוא משם אלקים, ממלא, ושורש הנסים הוא משם הוי', סובב, וכיון שבהגאולה
11 הי' הגילוי דעצמות אוא"ס שלמעלה מסובב וממלא, הכולל ומחבר את שניהם, לכן היתה הגאולה באופן
12 שהנס והטבע נתחברו יחד, יחוד הוי' ואלקים.

13 ויש לומר, שהגילוי דאוא"ס שלמעלה מסובב וממלא בהחיבור דנס (ששרשו מסובב) וטבע (ששרשו מממלא)
14 הוא רק שנרגש בהם ענין שלמעלה משניהם, שע"ז הם מתחברים. אבל זה שהטבע עצמו הי' אז באופן שלא

¹³ ועי"ש הע' 46 וד"ל:

להעיר מהידוע בענין ההפרש שבין בירורים לנסיונות, שניצוץ שבנסיון, מכיון שנפל למטה כ"כ עד שהוא מנגד לאלקות, א"א לבררו (ולכן
אופן העבודה בנסיונות הוא בדרך דחי'). וזהו החידוש שבהנס דג' תמוז (וי"ב תמוז) שגם המגדים גופא – ע"י הניצוצות שבהנסיונות –
הוכרחו לסייע בהשחרור וגאולה.

(ובשוה"ג שם): בדרמ"צ (קפ"ו ע"ב) שע"י הצער שהקליפה מעצרת אותו, מוציא הטוב שבהנסיון ונהפך לטוב ממש, ע"ש. אבל הפיכת
הנסיון לטוב שבדרמ"צ שם הוא רק בנוגע להאדם, אבל בנוגע להנסיון עצמו הוא בדרך דחי'. משא"כ בנדר"ד, שהם עצמם (וע"י תוקף שלהם)
סייעו בשחרור.

¹⁴ ועי' בלקו"ש ח"ד ע' 1061 ו-1066.

¹⁵ ובחילוק שבין ג' תמוז ל"ב תמוז, עי' לקו"ש ח"ח, קרח ה' אות ט, ע' 226:

בי"ב וי"ג תמוז, כאשר שחררו את הרבי לגמרי, גם מן הגלות בקאסטרמא, לא ניכר בגלוי שהפצת התורה והיהדות השפיעה גם על
ה"תחתונים" שאסרו אותו, שגם הם יסכימו לכן, שהרי אז יצא הרבי בגלוי מד' אמותיהם (גם אם במדינה ההיא בכלל הם פעלו נגד יהודים
ויהדות).

דוקא בג' תמוז, כאשר הם שלחו אותו לגלות בקאסטרמא, ובנסעו לשם, אף לפני הגיעו לשם ארגן ששם יאספו ילדים ויפתחו "חדר", תיקן
מקוה-טהרה, ואמר שם דברי חסידות, וכדומה – דוקא בכך הודגש שגם ה"תחתונים" ממש, בדרגתם הנחותה ביותר, בעוד הם מחזיקים את
הרבי בגלות, "מסכימים" עם הפצת התורה והיהדות של הרבי.

ועי' לקו"ש חכ"ה ע' 124 (ועד"ז בריש ש"פ קרח תנש"א) בנוגע לג' תמוז שהי' דוגמא לנס דשה"ג שהי' התחלת היציאה דיצי"מ

ג' תמוז הי' התחלת הגאולה. בעצם ענין הגאולה יש מעלה בהתחלת הגאולה לגבי שלימות הגאולה. כי בהתחלת הגאולה נפעל השינוי (ועד
– להפכו –) המצב מגלות (גולה) לגאולה. והרי ידוע, שהתחלתה של כל ענין כלול בתחילת הדבר.

1 העלים והסתיר על הנס, ועד שגם המנגדים [שנשארו אז בתקפם] ומ"מ הוכרחו לסייע [וע"י התוקף שלהם]
2 בהשחרור והגאולה¹⁶, הוא ע"י שבהמלכות עצמה (שורש הנבראים) נתגלה שרשה האמיתית¹⁷.

(5) לקו"ש חכ"ח י"ב תמוז סוף אות ד', ע' 153:

3 לכן מובן בפשטות, כיצד לא ניזוק אף אחד בשום צורה, שהרי זוהי העזרה של "הוא לבדו הוא", של "אמיתת
4 המצאו", ולא ייתכן שמהו יפגע שם. יותר מכך: אין צורך להזדקק ל"נס" כדי שלא ייגרם נזק, שהרי לפי
5 הטבע בלתי אפשרי לפגוע ב"אמיתת המצאו".

6 יוצא מכך, שלאמיתו של דבר, יהודים אלו אפילו לא הכניסו עצמם ל"מקום סכנה", ששם יש צורך בנס גדול
7 כדי להינצל – כי הפעולה נעשתה בגלוי ע"י "אמיתת המצאו" ורק באמצעות פלוני ופלוני, כך שמלכתחילה
8 לא היתה אפשרות שמישהו יפגע. במקרה זה כך הוא טבע הדברים¹⁸.

ד. נסים דמלחמת המפרץ

דוגמא מסיפור אדה"ז. שיחת ש"פ ויק"פ תנש"א, התוועדויות ח"ג ע' 283 ואילך (בנוגע למלחמת המפרץ):

9 אע"פ שחודש ניסן הוא נעלה מחודש אדר, כיון שבו אירעו נסים שלמעלה מדרך הטבע, משא"כ נס פורים
10 הוא מוסתר ומלובש בטבע, מ"מ יש גם מעלה בפורים לגבי פסח, כי יש מעלה בהתלבשות הנס בטבע. מזה
11 מובן שבשבת מברכים חודש ניסן בסיומו של חודש אדר – ישנם ב' המעלות גם יחד: מעלת הנס המלובש
12 בטבע (אדר) עם מעלה הנס שלמעלה מהטבע (ניסן):

13 ויש לקשר עם הסיפור הידוע שאירע בעת מאסרו של אדה"ז. . שבקש מהפקיד לעצור את הספינה בכדי שיוכל
14 לברך קידוש לבנה במנוחה. . דלכאורה כיון שעצר הספינה בדרך נס למה לא תיכף קידש את לבנה – כיון
15 שהמצוות עצמן צריכים להיעשות בדרך הטבע דוקא¹⁹, שע"ז פועלים בירור העולם, שהטבע עצמו יהי' חדור
16 עם אלקות. שענין זה של גילוי אלקות בטבע העולם שייך ביותר להתגלות תורת החסידות ובפרט תורת חסידות
17 חב"ד.

¹⁶ מקור הדברים (שלהלן) דהפה שאסר הוא הפה שהתיר, הוא מתו"א (צד, ב) בנוגע לפורים וז"ל שם: אותו הפה עצמו שאמר והעם לעשות בו כטוב בעיניך, הוא עצמו אמר ואתם כתבו על היהודים כטוב בעיניכם, שהוא ענין אתהפכא חשוכא לנהורא כו". [וע"י לקו"ש ח"ז ע' 43 הע' 32, וע"י לקו"ש ח"ח ע' 237 והע' 84 (שמשהו י"ב תמוז לפורים) ובארוכה בשיחה דתרומה תנש"א שלהלן].

אבל מלשון המאמר כאן "שגם המנגדים [שנשארו אז בתקפם] ומ"מ הוכרחו לסייע [וע"י התוקף שלהם] בהשחרור והגאולה", משמע, שיש כאן חידוש שאינו בשאר כל הנסים, והיינו כמ"ש לעיל מלקו"ש ח"י"ב שבפורים הנס הי' ע"י ששלטו היהודים כו' (והמן – עיקר המנגד – נתלה) והפה שאסר כו' נאמר רק על אחשוורוש.

¹⁷ וכ"ה בד"ה כימי צאתך תשל"ח אות ז', מאמרים מלוקט ח"ה ע' ש"י, וז"ל:

יש לומר, דבהתלבשות הנפלאות בטבע שיהי' לע"ל, שני ענינים. דזה שהנפלאות שלמעלה מטבע יתלבשו בטבע הוא כי אז גם ההעלם שלמעלה מגילוי יומשך בגילוי. וזה שהטבע לא יסתיר על הנפלאות הוא לפי שאז תהי' עליית הטבע, שגם הטבע יהי' כלי להנפלאות שלמעלה מהטבע.

¹⁸ ולכאורה זוהי הכוונה במ"ש בלקו"ש ח"י"ט, פ' עקב, ע' 93, ע"ש. וע"י לקו"ש ח"ט"ז ע' 178 הע' 38, ז"ל:

ידועים דברי כ"ק אדמו"ר מהר"ש (סה"מ תש"ט ע' 21) שפרנסה בזמן הזה (בזמן הגלות) הוא באופן דהשפעת המן, לחם מן השמים. והנה ע"פ המדובר כאן צ"ל כן בכל הזמנים, אבל הרי בא"י שהיו איש תחת גפנו כו' אי"ז ניכר כ"כ, משא"כ בצוק העתים הללו דומן הגלות, נראה שאין ההשפעה באה ע"י ולפי"ע מעשי ידיו.

שלא כדברי אדמו"ר מהר"ש מדובר על השפעת הפרנסה במדה מצומצמת שבצוק העתים, והיינו (ע"ד לקו"ש עקב שם) שבצוק העתים הישועה אמנם מתוך צוק ודוחק אך באופן שהטבע גופא הוא למעלה מהטבע.

¹⁹ להעיר מהמבואר בזה בלקו"ש ח"ל"א ע' 49 בחילוק שבין הסרת המניעה וגרימא בעלמא (כפי שהי' בסיפור דאדה"ז) בדרך נס, למצוה או הכנה למצוה בדרך נס. אך כנראה בימינו צריך גם הענינים דהסרת המניעה וגרימא בעלמא להיות בדרך הטבע.